

Még egyszer a pálosokról

Miután a pálosok igen közel állnak hozzám, így különösen megütötte a szellem a 700 éve az erdők mélyén c. kis képes emlékeztető. Kétségtelen, hogy 1308-ban V. Kelemen pápa követe, Gentilis magyarországi látogatásakor megerősítette a rendet. De az is igaz, hogy a pécsi és a pilisi remeték egyesítésével a rendet Özséb, volt esztergomi kanonok alapította 1250-ben. Mi boldog Özséb-ként tiszteljük, mert hiszen a szentté avatási előkészítése is még csak most, igaz, hogy már évek óta folyik. Ami ebben az évben – nagyon jelentős – történés: Benedek pápánk, amúgy Erdős Péter bíboros kérésére, január 20-át a magyar Boldog Özséb napjának nevezte meg, s engedélyezte a magyar egyházi naptárba való felvételét. Nagy vita, hogy hol is volt az első pilisi kolostor? Vannak, akik Pilisszántó mellé teszik. (Nem kicsi ezek tábora sem.) Mások Pilisszentkeresztre helyezik. Ennek van a legkisebb valószínűsége. Pilisszentkereszten a ciszterek építették a templomot és a kolostort. Az is kétségtelen, hogy 1213-ban a közelben megölt Gertrúd királynőt itt temették el. Sírkamráját és valószínű csontijait az ásatáskor megtalálták. Éppen ezért Gertrúdot nem temethették el pálos kolostorban, mert hisz ő 1213-ban halt meg, a pálos rendet meg csak 1250-ben

alapította boldog Özséb. (Az adatot Borovszkytól vettem. A szerk.) Pilisszentkeresztre az 1700-as években jöttek a pálosok, mert ők is összekeverték a születési helyüket, s az akkor már élő tévedésnek áldozatul esve Pilisszentkeresztet tekintették születési helyüknek. Pedig ez ciszter, s csak másodlagosan – egy kicsit – bencés és csak egy prinyó részben pálos. Marad tehát a Keszölc melletti Klastrompuszta. Itt van három barlang, itt kiástak egy igazi pálos templomot. A pálos templomok alaprajza és domborzati fekvése nagyon jellegzetes és jellemző. Nagy valószínűséggel itt temették el boldog Özsébet is, az utána következő két apáttal együtt. Van aki a főhajót szeretné ezért fölásni, van aki úgy gondolja, hogy a kápolna rejtja a sírokat. A kápolna egy részén egy hatalmas kiszáradt fa gyökérzete ül, s védi mind a mai napig a titkot. A magyar pálos rendet II. József fel-

oszlatta. De tovább élt Lengyelországban. Magyarországon csak az 1930-as években éledt újjá pl. a Gellért-hegy oldalában lévő sziklakápolnát kapták meg. De aztán jött Rákosi, s a pálosokat – enyhén fogalmazva – megszüntették. Csak mint bűvőpatak éltek tovább, hogy aztán az 1990-es évek elején ismét a napvilágra jöjjenek. Az utóbbi két évtized nagyobb „dicsőségére” a Klastrompusztán lévő kolostorkertet (templomostul) privatizálták. A mellette lévő turista menedékházat (a Magyar Turista Egyesületé volt, majd államosították), a Pilisi Parkerdő gondozta, a Incal Sc. egyik fedő cége szerezte meg, azaz privatizálta. De vissza a kolostorhoz: a lengyel pálos központ oly fontosnak tartotta a hely ápolását, hogy azt visszavásárolta, majd újra kerítette, az omladozó falakat megerősítette, a már feltárt kápolna rész fölé új védőtetőt építtetett. Újra szentelték a helyet, a felállított oltárt, s immáron január 20-a közelében lévő hétvégén, s szeptember elején, a Szentkereszt felmagasztalása ünnepének közelében itt szép számú hívő részvételével mise is van. Szeretnénk, ha ez – különösen a természetjárók – élő kegyhelyévé válna, legalább e két – a pálosok szempontjából – különösen jeles ünnepekkor.

Peták István

Pusztavacsi dámbikák Egy csepp történelem

November végén rég nem látott trófeabemutatóra került sor a NEFAG ZRT Pusztavacsi Erdészet vadászháza előtt. A bemutatott trófeák között 5 aranyérmes, 6 ezüstérmes és 6 bronzérmes volt. Ebből 4 aranyérmes, 3 ezüstérmes és 3 bronzérmes a NEFAG ZRT tróféái közül került ki. A trófeákat külön-külön a kísérő hivatásos vadászok mutatták be, szakmai kiegészítéssel.

Az eredmények azért figyelemre méltóak, mert Pusztavacs néhány évtizede híres volt kiemelkedő minőségű dámálományáról. Sajnos az akkor hozott elhamarkodott döntések következtében majd egy évtizedig egyetlen érmes trófea sem került ki a területről. 2007. évben már bíraltak egy aranyérmes dámbikát, így nagy várakozás előzte meg a 2008. évi vadászatokat.

Dr. Ignác Magdolna

„A tisztelt Olvasó a ZALAERDŐ Zrt. egy újabb kiadványát tartja kezében. E könyv része annak a sorozatnak, amelyben szeretnénk a magyar vadászati irodalom és kultúra oly részét közkinccsé tenni, ami eddig csak német nyelven volt elérhető. Akiben csak egy szíkrája is él a természetszeretnek, az nem tudja kivonni magát e könyv különös varázsa alól. Ez egy olyan világról szól, ami után titkos honvágyat érzünk, s ez nem más, mint a magától értetődő szabadság, a határtalan vadászmezők világa.

Erről a paradicsomi szabadságról, erről a tágas világról mesél Pálffy, a kora ifjúsága óta szenvedélyes vadász és vadgazda.”

Feiszt Ottó

